

"O vaxt mənə üç iş təklifi galmişdi. Təklifləri dəyərləndirərkən hər üç qurumun iş mühitilə tanış oldum. İxtisasımla bağlı olduğu üçün buranı seçdim. Hərdən fi-kirləşirəm ki, nə yaxşı düzgün seçim etmişəm. Çünkü cəmiyyətə az da olsa, fayda verə biləcəyim ən uğurlu yer məhz bura idi. Nəcə deyərlər, burada özümü öz qabımında hiss edirəm".

Bu sözləri bizimlə səhbətin-də Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQiDK) sədr müavini Gündüz İsmayılov söylədi.

- Təhsilin ilahiyat üzrə olsa da, tələbəlik illərində özünüzü jurnalistikada tapmışınız. Maraqlıdır, bu yol necə açıldı?

tuallaşır. Görünən budur ki, proses davam edəcək. İş ondadır ki, dini öz məhiyyətindən uzaqlaşdırır, tehdid atətinə çevirmək isteyirler. Bir vaxtlar bizi etnik zəminde bölmək isteyənlər, indi mezhəb zəminində parçalamağa çalışır. Bir sözü, Azərbaycanqa qarşı bölgülük siyasetinin mahiyəti yox, formasi, taktikası dəyişib. Hətta düşmənlerimiz də dəyişmeyib, elə həmənkiildir. Tesəvvür edin, belə bir dövrdə ölkədə az qala hər beş nəfərən dördünün dini bilişləri ya yoxdur, ya da sethidir. Bu cür dini mühit işi-mizi bir az da çətinləşdirir. Bir tərəfdən həmin təhdidlərle mübarizə aparırıq, digər tərəfdən dini maarifçilik işi görürük. Bütün bu işlər kompleks yanaşırıq.

- İşdən kənardə dini müzakirələre reaksiyanız neçə olur?

- İki mövzu var ki, onlar barədə da-

larla" bağlıdır (Gülür). Zarafat bir yana, amma doğrudan da, gün ərzində din, radikalizm, xurafat, tolerantlıq, multikulturalizmən saatlarla ya danişmali, ya da yazmali olur. Bəzən işdə emekdaşlar zarafat edirlər ki, din məsələleri yatanda da bizden el çəkmir, yuxularımız da dini mövzularla olur.

- Fəaliyyətiniz dövründə yadda qalan maraqlı hadisə olubmu?

- Müəllimlərimə çox şey borcluyam. İmkən tapadıq, yolum düşəndə dünyasını dəyişmiş müəllimlərinin də qəbrini ziyəret edirdim. Bir dəfə müəlliminin məzarı üstə "Fatih" oxuyurdum. Orta yaşlı bir nəfər yaxınlaşdı. Xahiş edədi ki, onun yaxını üçün də dua oxuyum. Mən də xahişini yere salmadım. Axırdı mənə pul uzatdı. Təbii ki, almadım. Məni yuxarıdan aşağı süzdü, sonra dedi, "biz tərəfin mollasi-na oxşamısan, olmaya vahhabi mollasişan?"

- Jurnalistikadan gedən şəxslərdən cavab ala bilməyənədə jurnalistlər daha tez inciyirler. Bir növ umez yerdən küsürler. Jurnalistlərin sizdən narazı qaldıqları məqam olurmu?

- Mətbuatda çalışarken daha çox mətbuat xidmətlərini qızıyırdım. İndi onları başa düşürəm. Buna baxmayaraq, mənə görə haqlı tərəf hemişa mətbuatdır. Bəzən jurnalist işin elə vaxtında zəng vurur ki, həmin an telefonu aça bilmirsən və bəzən buna görə inciyirələr. Hərdən məni qızıyırlar ki, "Gündüz mətbuatdan çıxıb, ancaq bizim sualımıza cavab vermir". Jurnalistlər birbaşa mənə müraciət edəndə xahiş edirəm ki, axşam yeddi dən sonra zəng vursunlar. Çünkü öz işimi kənar qoyub jurnalistlərin suallarına cavab verə bilərəm. Yalnız işdən sonra imkan tapa bili-rəm.

- Belə başa düşdüm ki, işiniz çox olur. Maraqlıdır, işdən vaxt tapıb, ailəyə zaman ayıra bilirsiniz? Sizin tərəzinizdə hansı dağır gelir?

- Günüümüz böyük hissəsi işdə keçir. Ailemə istədiyim qədər vaxt ayıra bilmirəm. Bu-nə görə tez-tez şikayətlər eşidirəm. İşlediyim müddətdən harasa getmək üçün məzuniyyət götürməmişəm. Ümumiyyətə, bayram günləri istisna olmaqla iki gün dəlbadal evde qaldı-gımı xatırlamıram. Uşaqlara söz vermişəm ki, sizi İstanbula aparacağam, amma indiye kimi onları Qırmızı Körpüdən o tərəfə keçirə bilməmişəm (gülür). Əvəzində Azərbaycanı rayonbarayon gəzdirmişəm. Hətta Tərtər, Horadiz, Ağdam, Ağcabədi, Beyləqan, Co-cuq Mərcanlı, Daşkəsən, Qazax, Tovuz, bir sözlə, bütün cəbhə boyu rayonlarda olmuşuq. Ölkədə Zərdab, Astara, bir də Naxçıvan qalıb. Övladlarına demişəm ki, Azərbaycanı gəzib qurtaran-dan sonra xaricə gedəcəyik.

- Heyət yoldaşınızla, çalışdırığınız qəzetdə tanış olmusunuz. Xanınız da mətbuatdan uzaqlaşır?

- Bir yerde işləmişik. O vaxt zarafatla deyirdim ki, mətbuata sənə görə gelmişəm. İxtisasca müəllim olsa da, qəzətde korrektör işləyirdi. Aile qurdudan sonra işdən çıxdı. Amma "korrektörlük karyerasına" son qoymayıb, aile işlərini "korrekte" edir.

- Övladlarınızın tərbiyəsində nəyi əsas götürürsünüz? Size baxıb onlar da jurnalist olmaq isteyir, yoxsa bu sahəyə maraqları yoxdur?

- İki oğlum var, ikisi də məktəblidir. Böyük oğlum Oğuz mənim kimi əzif görür. Bəzən göz həkimi, bəzən də futbolçu olmaq isteyir. Oğuzlu arada "dərdləşirik". Zarafatla deyir ki, isteyirsin ləp mənim kimi ilahiyatçı ol, öz işindi, qarışmayıacam, amma han-sı peşəni seçirsem-seç, çalış, adam ol.

Kiçik oğlum Fateh isə hələ birinci sinfə gedir. Eve çatan kimi soruşur ki, ata, yorul-musun? Yorulmamışansa, güleşək. Hər dəfə güləşəndə, ya da dalaşanda Oğuzu "Türkiyə", özünü "Azərbaycan", məni isə zorla "erməni" edir. Axırdı da ikisi birleşib "erməninə" döyürlər.

Biz gələcəyimizin yalnız 30 faizini planlaşdırıb. Yerdə qalanı qismətdir. Amma çalışıram övladlarına yaxşı təhsil verim. Bu işlə daha çox heyət yoldaşım məşğul olur. Uşaq vaxtı pianino çalmaq, şahmata getmək arzum olub. Ancaq müxtəlif səbəblərdən gəçkələşdirə bilməmişəm. Mənim evəziməndə indi uşaqlar bunu edir. Bir dəfə Oğuz dedi ki, ata, özünün reallaşdırıa biləcəyin arzularını mə-nə yükəyirsən. Uşaq olsa da, gördüm düz deyir. Görünür, uşaqları çox da sıxmaq lazımdı.

"Mətbuata çox şey borcluyam"

Gündüz İsmayılov: "Bir dəfə oğlum dedi ki, ata, özünün reallaşdırıa bilmədiyin arzularını mənə yükəyirsən"

Şəbnəm Mehdiyadə

- Qəribə səslənsə də, hələ də özümü axatarıram. Çünkü insanın yaradılışı, mahiyəti budur. Bəlkə də insan özünü tapacağı təqdirdə həyatın mənəsi qalmaz. Düzü, heç zaman özümü jurnalist hesab etməmişəm. Həmişə demişəm ki, mən "525-ci qəzət" də müxbir, dənə sonra şöbə müdürü olmuşsam. Jurnalist təhsilim yoxdur. Bakı Dövlət Universitetinin ilahiyat fakültəsini bitirmişəm. İkinci ali təhsilimi Prezident yanında Dövlət İdarəciliyik Akademiyasında almışam. Həm də Milli Elmlər Akademiyasının Əlyazmalar İnstitutunun əyani aspiranturasında oxumuşam. Qıslası, nə vaxtsa jurnalist olduğunu iddia etməmişəm. Yoxsa, əsl jurnalistlərə hörmətsizlik etmiş olardım. Sadəcə, təhsil aldığım dövrə mətbuatda işləmək imkanım var idi, mən də bu imkandan yararlandım. Başqa sözə, mən mətbuata ehtiyac getirmişdi.

- Keçmiş iş yoldaşlarınızın deyirlər ki, "Gündüz, müxbir olarkən diktofonanı istifadə etməzdi, bütün müsahibələrini adətən yadında saxlayırdı".

- Bəzi hallarda diktofonanı istifadə etməmişəm, amma onunla aram o qədər də yaxşı olmayıb. Səbəbini bilmirəm, daha doğrusu, bu haqda düşünməmişəm. Ancaq qəbul edirəm ki, bu, müxbir üçün yaxşı hal deyil, heç kime də tövsiye etmirmə. Ola bilsin, bu, minim müsahibə göründüyüm səxsləri yaxşı tanımağımdan irəli gəldi. Çünkü əsasən siyasetdən yarıldım, bu sahədəki adamları isə elə tanıyrıdım. Müsahibələrimin eksəriyyətinin neinkini siyasi mövqeyinə, həttə intellektivinə, dünya görüşünə, həyat tərzinə, mimikalarına bərabər idim. Onların istənilən mövzuya ilə bağlı neyi necə deye bileyəklərini təxmini bilirdim. Ona görə də müsahibə götürmək mənə asan idi. Yəqin, buna görə diktofonə ciddi ehtiyaçım olmayıb. Bu həm də yaddaşma olan güvənimdən irəli gelib. Həmin vaxt yaddaşma söz olma bilməzdi.

- Karyeraya qəzetçilik məktəbi ilə başlamاق sizə nə öyrətdi?

- 13 ildir Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitesindəyəm. Qısa müddədə məslehdətçi, dənə sonra şöbə müdürü oldum. 2011-ci ildən

ise sədr müaviniyəm. Dövlət qulluğunda irəli çəkilməyimdə mətbuatın böyük rolu olub. Çünkü mənimlə eyni vaxtda dövlət qulluğuna gəlmüş həmkarlarımla müqayisədə bir addım önde idim. Onlardan fərqli olaraq yazmağı bacarırdım, ölkədə, beynəlxalq aləmdə gedən prosesləri yaxından izleyirdim. Bir sözə, mətbuata çox şey borcluyam. Dünyagörüşümü, yazı yazmaq, insanların ənsiyyət qurmaq qabiliyətimin, hətta vətəndaş mövqeyimin formalaşmasında mətbuatın, xüsusiət "525-ci qəzət" in əvəzsiz rolu olub. Bəzən təhsil alındıq yerləri sadalayanda yarı ciddi, yarı zarafat deyirəm ki, "525" in məktəbini de-bitmışəm.

- Texnologiyanın inkişafı artıq jurnalistikada yeni mərhələ açıb. **Bəs siz neçə düşünürsünüz, hər kəs jurnalist ola bilər, yoxsa bunun üçün xüsusi istedad tələb olunur?**

- Mənəcə, hər kəs jurnalist ola bilər. Bu iş istedad tələb edir. Amma təkcə istedad yetərli deyil, təhsil, mütalidə də vacibdir. Hami din xadimi, mühəndis, həkim, bəstəkar ola bilər? Yox! Deməli, hər kəs də jurnalist ola bilməz. Bu faktdır, müzakirə mövzusu deyil. Səmimi deyirəm, əger məndə o keyfiyyətlərin hamısı olsayıdı, ilahiyatçı yox, jurnalist olardı.

- Sizcə, bu gün jurnalistikənən əsas çatınlığı nədir?

- Mənə elə gelir, bu gün jurnalistikənən ən çatınlı tərəfi daha çox maddiyyatla bağlıdır. Çünkü ənsiyyətdə olduğum keçmiş həmkarlarımdan bu barədə tez-tez giley-güzər eşidirəm. Amma etiraf edim ki, mətbuatda çalışıdığım 8 ilə yaxın dövrə həddən artıq istedadlı insan gördüm. O vaxt indi adını unutduğum birinden bele bir fikir eşitmİŞİM: "Azərbay-can jurnalistikası istedadlılar qəbiristanlığıdır". Onda düşünürdüm ki, sərt olsa da, həqiqətə yaxın fikirdir. Artıq 13 il keçib. İndi nəsə deməkdə çətinlik çəkirəm. Yenə də o fikirdəyəm ki, ölkədəki istedadlı, intellektual, vətənpərvər insanların böyük bir qismi mətbuatda çalışır.

- Müxbirlik üçün dərixdığınız vaxtlar olubmu?

- Mənə görə, jurnalistika şərəflə pəsədir. Çünkü sözələrənəmək möqaddəs missiyadır. Bəzən ele məqam olur, "kaş indi qəzətde işleyərdim" deyirəm. Öz sahədəki bəzəi hadisələrə müxbir gözü ilə baxanda, fikirləşirəm ki, heyf, belə materiallardan, yaxşı xəber hazırlamaq olardı.

- Din cəmiyyətdə har zaman hə-sas mesələ olub. İndiki dövrədə isə bu həssaslıq daha da artıb. Belə dövrə Dini Komitədə işləmek nə dərəcədə çatındır?

- İndiki dövrə Dini Komitədə işləmek həm çatınlı, həm də məsuliyyətlidir. Ona görə ki, ölkəmizdə, dünyada dincə bağılı məsələlər getdikcə daha da ak-

birde bir xanım yaxınlaşmış deyir ki, niyə icaze vermisiniz gözəl islamımızı orta məktəblrədə düzgün təhlükə edək? Soruşuram ki, dinlə bağlı nə oxumusunuz? "Quran"ı oxumasa da, dini kitablara oxuduğunu dedi. Sual verdim, oxuduğunu dini kitablara hansılardır? Cavab verdi ki, 1991-ci ilde nəşr olunan yaşıl üzü bir kitab oxumuşam. Oxuduğu kitabın adını bilmir, amma hesab edir ki, gəncələr dini düzgün təhlükə edə bilər. Qəribəsi odur ki, həmin xanım ali təhsilli psixoloqdır.

Düzü, çalışıram ki, işdən kənardə din haqqında ümumiyyətə, danışmayım. Çünkü bu, məni yorur. Bəzən elə olur, dincə bağılı fikirlərimi insanların çatdırmaqla özümü aciz hiss edirəm. Çünkü elə insanlar var ki, mübahisə zamanı "Quran" ayəsi də göstərsən, faydası yoxdur, her kəsi haqsız çıxarıır.

- Maraqlıdır, gənclərimiz arasında dina münasibət necadır?

- Əvvəlki dövrə müqayisədə gənclər arasında dincə meyl azalıb. Düzdür, dincə anıq məyillənən yenə də gənclərdir, amma 90-ci ilərde müqayisədə dindarlaşma prosesi xeyli zəifləyib. Bunun müxtəlif səbəbləri var. Əsas səbəblərdən biri mədəniyyatla bağlıdır. İnsanların sosial-iqtisadi vəziyyəti yaxşılaşdırıqca dincə maraq azalır. Həm də Suriyada baş verən proseslər, "Əreb baharı" insanlarında dincə qarşı ettiyyatlılıq yaratdı. Ancaq bunun həm müsbət, həm də mənfi tərifləri var.

- Ümumiyyətlə, bu iş həyatınıza təsir edirmi?

- Əlbəttə, işimin həyatına təsiri var. Məsələn, ən azı bildiyim lətifələrin coxu "molla-

